

Høringsuttalelse om sjarkfåtens rolle i fremtidsrettet kvotesystem.

Høringsvar fra Gamvik kommune

Behandlet i kommunestyret 26.04.18 i sak 31/18

Næringsutvalget 02.05.18 i sak 3/18

Bakgrunn

Nærings og Fiskeridepartementet har sendt ut et drøftingsnotat hvor de ber om innspill på sjarkflåtens rolle i et fremtidsrettet kvotesystem. Svarfrist er satt til 14.mai. Det er særlig følgende punkt det ønskes innspill på:

- 1) Det bes om generelle merknader til høringsnotatet:
 - Er sjarkflåten i dag godt rustet for fremtiden
 - Hvilken betydning har den for kystsamfunn

Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for:

- Leveranser av god kvalitet
 - Å tilby gode arbeidsforhold
 - Å gi rimelig avlønning
- Hvilken rolle og effekt vil en eventuell sammenslåingsordning ha for disse momentene

- 2) Det bes om en vurdering av hver av de fire modellene og hvilken effekt de ulike modellene vil ha over tid.
- 3) Det bes om eventuelle forslag til nye eller justerte modeller
- 4) Det bes om at høringsinstanser som mener dagens rammebetingelser er tilstrekkelig gode og at de ikke bør endres, begrunner dette.
- 5) Det bes om konkrete anbefalinger

Kommunestyret har i sak 31/18 gitt næringsutvalget mandat til å gi høringssvar i denne saka. Det ble samtidig vedtatt at man skulle innhente innspill fra fiskerinæringa og fiskeindustrien slik at man fikk et bredt svargrunnlag. Næringsleder inviterte næringa til møte mandag 30.april slik at de kan komme med innspill i saka.

Næringsutvalget i Gamvik kommune har i møte 2.mai 2018 i sak2/18 behandlet saka og kommet fra til følgende svar.

Er sjarkflåten i dag godt rustet for framtida

Gamvik kommune mener den er det. Sjarkflåten her i kommunen har vært gjennom en betydelig fornying og modernisering. I tillegg innføres det nye krav til sikkerhet og standard som vil gjøre den enda bedre rustet. I tillegg er det gjort mye for å bedre kvalitet på fangstene noe som gir bedre lønnsomhet.

Hvilken betydning har sjarkflåten for kystsamfunn

For vår kommune er sjarkflåten av stor betydning. Størstedelen av flåtestrukturen i Gamvik består av mindre fartøy.

I en fiskeriavhengig kommune som Gamvik er det viktig å ha en stor hjemmeflåte og sjarkflåten står for en betydelig del av den. Dette skaper grunnlag for arbeidsplasser både på sjø og land. For mange små fiskerisamfunn er sjarkflåten bærebjelken og vil vanskelig la seg erstatte av en større havgående flåte. Dette fordi flere av fiskerisamfunnene her i kommunen ikke har, og heller ikke kan få de havnefasilitetene som skal til for å betjene større båter.

Sjarkflåten har også stor betydning for rekruttering til yrket. Kapitalbehovet er lavt og det gjør at inngangsbilletten er overkommelig for unge som vil inn i yrket.

For mange kan det også være god test på om dette er et yrke som passer for dem. I Gamvik kommune har dette hatt effekt. Vi ser at gjennomsnittsalderen i fiskerimantallet er gått ned og det er i tillegg kommet flere kvinner inn i yrket.

Havressursloven og deltakerloven skal i tillegg bidra til bosetting og sysselsetting i kystsamfunn.

Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for:

Leveranser av god kvalitet

Det er vel ingen tvil om at få har samme mulighet til å konkurrere på kvalitet som den kystnære flåten. Vi snakker her om kortreist krokfanget fangst av meget høy kvalitet. Vi har også bedrifter som betaler ekstra for fisk av høy kvalitet som leveres til nisjemarkeder og da og det er stort sett bare krokfanget fisk fra sjarkflåten som kommer gjennom det nåløyet.

Å tilby gode arbeidsforhold

Sammen med den fornying og modernisering av flåten, kombinert med nye krav til standard og sikkerhet så mener vi sjarkflåten kan tilby gode arbeidsvilkår. Fiske generelt er et hardt yrke, men med bakgrunn i at ungdommer satser på fiske og i tillegg flere kvinner er kommet inn i yrket så viser det at det er gode arbeidsforhold. Som sjarkfisker driver man store deler av året fra sitt hjemsted. Det betyr at man lettere kan kombinere yrket med familieliv og samtidig ha en aktiv fritid. Dette fordi man som oftest er hjemme når man er på land.

Men for å skape gode arbeidsforhold er det også viktig å satse på gode havneforhold. Det gjør at man kan ta fri og være trygg på at båten ligger bra selv om været blir dårlig. Det bør derfor satses mer på trygge havner slik at man på den måten kan sikre at vi har levende fiskerisamfunn langs kysten.

Å gi rimelig avlønning

Den mindre kystfiskeflåten gir faktisk en større verdiskaping av fiskekvotene enn de fleste andre flåtegrupper. Dette bidrar til inntekter og bosetting spredt langs hele kysten. Sjarkflåtens økonomiske fortrinn er at den fanger fisk som svømmer med egen energi til land og kan fanges og omsettes dagsfersk til de best betalende markeder med de laveste energikostnader og utslipp av klimagasser. I Gamvik kommune ser vi at de som har satsset på sjarkfiske lever godt av det og har skapt seg trygge arbeidsplasser. Lokalt eierskap skaper også positive økonomiske ringvirkninger. Dette fordi sjarkflåten i stor grad leverer i hjemkommunen og er med på å trygge arbeidsplasser på land.

En negativ effekt av forslagene i drøftingsnotatet er at man vil få en prisstigning for rettigheter, færre tilbydere for landindustrien og økt sentralisering.

Hvilken rolle og effekt vil en eventuell sammenslåing ha for disse momentene.

Fiskeindustrien har allerede gitt uttrykk for bekymring i forhold til økt opphoping av kvoter. De frykter at den minste stedbundne flåten vil bli fristet til salg, og at det ikke vil være grunnlag for drift med færre fartøy som blir igjen. Dersom de gjenværende fartøyene ikke er mottak å levere til vil kanskje de også bli fristet til å selge. Dette er etter vår mening oppskrifta til økt sentralisering. Mange bekker små gir en stor å. Dette gjelder også i fiskerierne.

Etter fiske av andre arter enn torsk, har ordtaket stor gyldighet. For at det skal være lønnsomt for kjøperne er det behov for et nødvendig kvantum og i fiskerier som er dårlige i fangstkvantum er man *avhengig av mange fartøy for å nå lønnsomt volum for bedriften.*

Det bes om vurdering av hver av de fire modellene og hvilken effekt de ulike modellene vil ha over tid

For helårlig lønnsom drift med en kvote per fartøy må vi arbeide for gode tilleggs kvoteordninger. I fiskerier etter for eksempel sei og hyse vil det alltid være en innblanding av torsk i større eller mindre grad. Dette er avhengig av sesong og geografi. Vi mener det må arbeides for at fiskerier etter andre arter enn torsk kan gjennomføres uten at egen kvote blir belastet. Slik kan vi bidra til økt interesse og lønnsomhet for fiskerne.

Vi har i dag en rekke ordninger. Bifangstprosent, kystfiskekvote, distrikts kvote, ferskfiskordningen og levendefangstordningen. Vi kan opprette flere ordninger eller forbedre våre eksisterende ordninger for å oppnå våre politiske målsettinger. Med gode ordninger tror vi behovet for kvotesammenslåing vil være mindre aktuelt for å nå helårlig drift og lønnsomhet. Disse ekstrakvoter bør tas fra toppen før fordeling mellom kyst og trål. Eventuelt bare fra trål. Vi viser forøvrig til Nofimarapport:

(ISBN 978-82-8296-525-5) 86, p. Nofima rapportserie (27/2017)

Samtlige øvrige modeller mener vi i større eller mindre grad vil føre til en strukturering som vil drive opp kostnader for å komme inni fiskeryrket og gjøre det vanskelig å rekruttere ungdommer til yrket.

Gamvik kommune vil også advare mot å endre grensene i Finnmarks modellen. Dette fordi det åpner for at de største fartøyene kan kjøpe opp kvoter fra den minste gruppen. Dette er ikke kystsamfunnene tjent med.